

Inspectie van Europol Een overzicht van de periode 2005-2008

Inspecties – strategische doelstelling

Sinds 2003 heeft het gemeenschappelijk controleorgaan een aantal doelstellingen vastgelegd als richtsnoer voor toekomstige inspecties. Daartoe behoren het opbouwen van expertise voor het inspectieteam en het uitwerken van een kadermethodologie of controleprogramma om zo een efficiënt instrument voor het toezicht op Europol te creëren. Op basis van deze ervaring bestudeert het gemeenschappelijk controleorgaan manieren en middelen om een kadermethodologie voor controle te ontwikkelen die kan worden gebruikt door het gemeenschappelijk controleorgaan en door Europol als een instrument voor zelfcontrole.

Een van de belangrijke strategische doelstellingen die zijn geformuleerd door het GCO is de inspectie van de kwaliteit van de gegevens in de informatiesystemen van Europol en de analysebestanden. Met name de inspectie van de inhoud van het informatiesysteem van Europol vereist nauwe samenwerking tussen het gemeenschappelijk controleorgaan en de nationale toezichhouders voor gegevensbescherming. Bij de inspectie van 2006 waren vier nationale gegevensbeschermingsautoriteiten betrokken.

Inspectie – maart 2005

In december 2004 gaf het gemeenschappelijk controleorgaan zijn inspectieteam opdracht om de analysebestanden van Europol en het functioneren van het informatiesysteem te onderzoeken en de follow-up van de aanbevelingen in de twee eerdere inspectieverslagen te controleren.

In maart 2005 inspecteerde het inspectieteam Europol gedurende drie dagen. Dit was het zesde inspectiebezoek van het gemeenschappelijk controleorgaan. Wat de analysebestanden van Europol betreft, was er nog steeds een aantal problemen met betrekking tot het functioneren daarvan, zoals in eerdere inspectieverslagen was aangegeven. Deze zijn te verklaren door de gebrekkige informatie die wordt verstrekt door de lidstaten. De ontwikkeling van het nieuwe informatiesysteem (IS) werd beoordeeld. Alle bevindingen, evaluaties en aanbevelingen hadden betrekking op de ontwikkelings- en scholingsplatforms. De daadwerkelijke tenuitvoerlegging van de technische infrastructuur werd niet geïnspecteerd. Als gevolg daarvan deed het inspectieteam geen uitspraken over de daadwerkelijke operationele omgeving van het IS en de onderliggende infrastructuur van het IS. De algemene indruk van het nieuwe IS was positief. Er werden verschillende technische aanbevelingen gedaan.

Het verslag benadrukte verder de noodzaak om prioriteit te geven aan de follow-up van de aanbevelingen die waren gedaan tijdens de inspectie van 2004 met betrekking tot het archiveren van berichten die operationele informatie bevatten. Er werd een aantal aanbevelingen gedaan met het oog op het verder verbeteren van de naleving door Europol. Het inspectieteam herhaalde nogmaals dat enkele van de aanbevelingen betrekking hadden op maatregelen die moeten worden genomen door de lidstaten (en hun nationale Europol-eenheden).

Inspectie – maart 2006

In december 2005 stelde het gemeenschappelijk controleorgaan voor een nieuwe inspectie voor te bereiden voor maart 2006. De voornaamste inspectiegebieden waren het informatiesysteem van Europol, de follow-up van de aanbevelingen die het gemeenschappelijk controleorgaan bij eerdere inspecties had gedaan en de inhoud van gegevens in de analysebestanden.

De inspectie duurde drie dagen en begon op 21 maart 2006. Er werd een grondig onderzoek uitgevoerd, waarbij veel aspecten van de operationele procedures van Europol werden gecontroleerd. Op het gebied van analyse werden vier (4) analysebestanden geselecteerd voor inspectie. Er werden veel technische aanbevelingen gedaan met betrekking tot het informatiesysteem van Europol. Het gemeenschappelijk controleorgaan benadrukte ook de eigen verantwoordelijkheid van Europol voor de inhoud van het informatiesysteem, in combinatie met de verantwoordelijkheid van de lidstaten.

Het gemeenschappelijk controleorgaan is tevreden over het feit dat Europol de meeste aanbevelingen die in eerdere verslagen zijn gedaan met betrekking tot de algehele veiligheidsaspecten van de technologische infrastructuur ten uitvoer heeft gelegd. Er zijn echter nieuwe aanbevelingen toegevoegd. Sommige daarvan zijn ook afhankelijk van maatregelen die moeten worden genomen door de lidstaten. Hoewel Europol een organisatie is die haar eigen verantwoordelijkheden heeft als het gaat om naleving van de bepalingen van de Europol-overeenkomst, mag niet worden vergeten dat Europol afhankelijk is van de manier waarop de lidstaten hun verplichtingen ten aanzien van Europol nakomen. Het gemeenschappelijk controleorgaan erkende dat dit de betrokkenen er soms toe dwingt prioriteiten te stellen, maar benadrukte dat dergelijke prioriteiten nooit de plaats mogen innemen van activiteiten die nodig zijn om aan alle bepalingen van de Europol-overeenkomst te voldoen. Bij zijn toekomstige inspecties zal het gemeenschappelijk controleorgaan beoordelen op welke manier deze verplichting kan leiden tot betere naleving van de bepalingen op het gebied van gegevensbescherming.

Inspectie – maart 2007

Het GCO heeft het beleid aangenomen om Europol jaarlijks te inspecteren. Het bereik van elk van deze inspecties was verschillend en was zorgvuldig geselecteerd op basis van de Europol-overeenkomst, de huidige ontwikkelingen van Europol en de uitdagingen in de Europese wetshandhaving.

In december 2006 gaf het GCO zijn inspectieteam opdracht om:

- a) de activiteiten van de afdeling Zware criminaliteit te controleren;
- b) de inhoud van het informatiesysteem te controleren;
- c) twee vooraf geselecteerde analysebestanden te controleren; en
- d) de follow-up van de aanbevelingen van de vorige inspectie in 2006 te controleren.

In maart 2007 inspecteerde het inspectieteam Europol gedurende vier dagen. Dit was het achtste inspectiebezoek van het GCO. Met het oog op de verschillende verantwoordelijkheden voor de inhoud van het informatiesysteem (IS) van Europol, een van de onderwerpen van inspectie, werkte het GCO nauw samen met de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten. Het GCO concludeerde dat, aangezien de verwerking van persoonsgegevens in een Europees politiesysteem zoals het IS ongetwijfeld de kans op schendingen van de privacy van de betrokken personen vergroot, de beschikbaarheid van deze gegevens op Europees niveau en de mogelijkheid om ze zelfs door te geven aan derde staten en organisaties het noodzakelijk maken dat er wordt geïnvesteerd in voldoende veiligheidsmaatregelen om ervoor te zorgen dat alleen die gegevens worden verwerkt die bijdragen aan de doelstelling van Europol. Bij de beoordeling van de inhoud van dit systeem bleek

duidelijk dat er dringend behoefte is aan verdere harmonisering van het gebruik van het systeem. Voor bepaalde specifieke kwesties, zoals de verwerking van de gegevens van minderjarigen, de positie van personen die kunnen worden gezien als slachtoffers van mensenhandel en leden van bepaalde motorbendes, was het nodig richtsnoeren op te stellen voor de verwerking van persoonsgegevens. Het GCO formuleerde daarnaast specifieke aanbevelingen met betrekking tot de afdeling Zware criminaliteit, om de verwerking van gegevens te verbeteren en te harmoniseren. Net als bij zijn eerdere inspecties wees het GCO op de verantwoordelijkheid van de lidstaten (en hun nationale Europol-eenheden), die expliciet aan de lidstaten is toegewezen op grond van artikel 15 van de Europol-overeenkomst en een essentiële voorwaarde vormt voor de succesvolle werking van Europol.

Inspectie – maart 2008

In december 2007 is begonnen met de voorbereiding van een nieuwe inspectie in maart 2008. Hiervoor heeft het GCO, tijdens zijn bijeenkomst op 17 december 2007, een inspectiegroep samengesteld die verantwoordelijk is voor de uitvoering van inspecties. Het doel van het bezoek was:

- a) het controleren van de inhoud en kwaliteit van de persoonsgegevens die door Europol worden verwerkt in analysebestanden (vijf vooraf geselecteerde analysebestanden) en in het informatiesysteem van Europol;
- b) het controleren van het functioneren van het informatiesysteem van Europol;
- c) het controleren van de technische infrastructuur en de follow-up van de aanbevelingen van eerdere inspecties.

Bij de inspectie werden ook de procedures gecontroleerd die worden gehanteerd voor verzoeken op grond van artikel 19 van de Europol-overeenkomst, evenals de inhoud en het functioneren van "Check the Web" en OASIS-projecten.

De negende inspectie vond plaats op 11-14 maart 2008.